

KOD UCZNIĄ		

KONKURS WIEDZY O MAZOWSZU

dla uczniów szkół podstawowych
województwa mazowieckiego

I ETAP SZKOLNY

2024

Instrukcja

Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.

W zadaniach z odpowiedziami: A, B, C, D lub P, F zaznacz znakiem jedną poprawną odpowiedź, otaczając ją kółkiem, np.:

B lub F

Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl i zaznacz inną odpowiedź, np.:

B A lub F P

Pozostałe zadania wykonaj zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi starannie zapisz w wyznaczonych miejscach. Możesz korzystać z kalkulatora prostego i lupy.

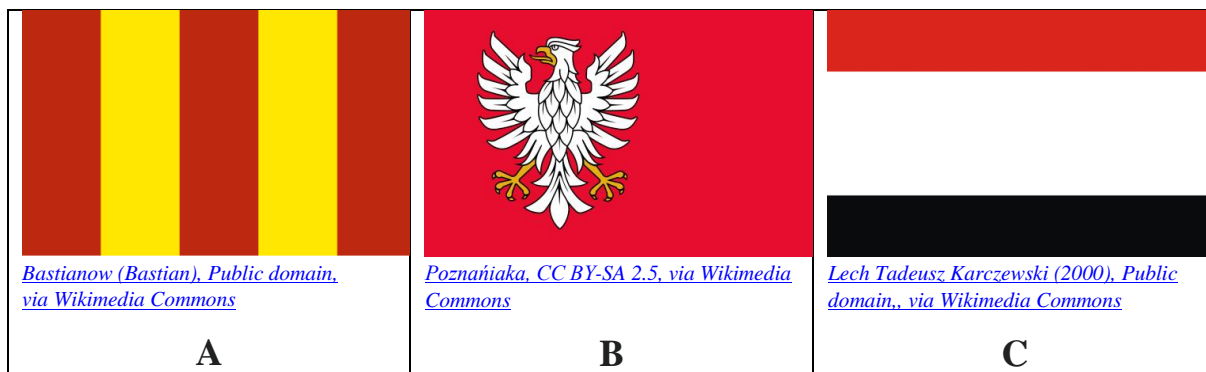
Na wykonanie wszystkich zadań masz 60 minut.

Powodzenia!

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ SPRAWDZAJĄCY		
Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		
Podpis przewodniczącego		

Zadanie 1. (0–1)

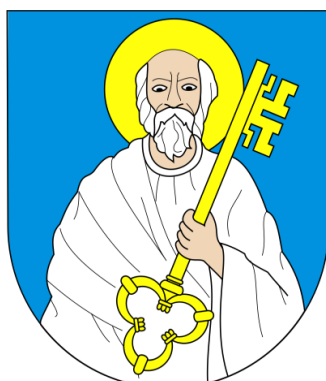
Wybierz flagę województwa mazowieckiego spośród podanych (A, B, C).

Zadanie 2. (0–4)

Pod każdym wizerunkiem herbu wpisz właściwą nazwę miasta. Odpowiedzi wybierz spośród podanych w ramce.

Siedlce, Ostrołęka, Radom, Warszawa, Ciechanów

Public domain, via Wikimedia Commons

A.

Public domain, via Wikimedia Commons

B.

Public domain, via Wikimedia Commons

C.

Public domain, via Wikimedia Commons

D.

Zadanie 3. (0–3)

Mapa

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Masovian_in_Poland_\(%2Brivers\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Masovian_in_Poland_(%2Brivers).svg)

Korzystając z mapy oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Województwo mazowieckie położone jest w południowo-zachodniej Polsce.	P	F
2.	Najmniejszym pod względem obszaru województwem, z którym graniczy województwo mazowieckie, jest województwo opolskie.	P	F
3.	Od wschodu województwo mazowieckie graniczy z województwem podlaskim oraz województwem lubelskim.	P	F

Zadanie 4. (0–2)

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi (A lub B oraz C lub D).

Województwo mazowieckie liczy A / B, co stanowi C / D.

A. 122 345 km²

C. 0,5% powierzchni Polski

B. 35 558 km²

D. 11,4% powierzchni Polski

Mapa do zadań 5 i 6

Własny na podstawie: Aotearoa, LGPL, via Wikimedia Commons

Zadanie 5. (0–3)

Na podstawie mapy oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Wzdłuż mazowieckiego biegu Wisły występują obszary nizinne.	P	F
2.	Wysoczyzna Siedlecka leży na zachodnim krańcu województwa mazowieckiego.	P	F
3.	Płock leży na skraju Równiny Kurpiowskiej.	P	F

Zadanie 6. (0–3)

Korzystając z mapy uzupełnij notatkę dotyczącą hydrografii województwa mazowieckiego. Wpisz właściwe uzupełnienia wybrane spośród podanych w nawiasach. (tekst własny na podstawie: Mazowsze, wczoraj, dziś i jutro s.16)

Województwo położone jest w całości w dorzeczu (*Wisły / Odry*), która płynie jego środkiem. Centralna część województwa jest ważnym węzłem hydrograficznym kraju – tu bowiem do głównej rzeki wpadają dość znaczne dopływy: spośród prawobrzeżnych to (*Warta / Narew*), która toczy na swoim ostatnim, kilkunastokilometrowym odcinku również wody Bugu, a spośród lewobrzeżnych – (*Pilica / San*)

Zadanie 7. (0–2)

Tekst

Jest zieloną oazą w samym centrum Warszawy, kryjącą cenne zabytki architektury i kultury. Park jest popularnym miejscem spacerów, a latem organizowane są w nim koncerty fortepianowe, ściągające w okolice pomnika tego wybitnego polskiego kompozytora miłośników jego muzyki. Nazwa kompleksu pochodzi od XVII-wiecznej łaźni polskiego szlachcica Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, przebudowanej w XVIII wieku na pałac. Wcześniej, w czasach średniowiecznych, w miejscu dzisiejszego parku znajdował się zwierzyniec służący książętom mazowieckim jako miejsce polowań.

Na podstawie: [https://modanamazowsze.pl/\[...\]-zielone-serce-warszawy/](https://modanamazowsze.pl/[...]-zielone-serce-warszawy/)

7.1. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Przedstawiony opis dotyczy obszaru o nazwie

- A. Kampinoski Park Narodowy.
- B. Ogród Saski.
- C. Łazienki Królewskie.
- D. Plac Zamkowy.

7.2. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Podczas koncertów grana jest muzyka podkreślonego w tekście kompozytora, którym jest

- A. Fryderyk Chopin.
- B. Antonio Vivaldi.
- C. Jan Sebastian Bach.
- D. Wolfgang Amadeusz Mozart.

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Najwcześniejsza wzmianka o Mazowszu pojawia się dopiero w XII wieku na kartach

- A. „Powieści minionych lat” – staroruskiego latopisu Nestora.
- B. „Roczników, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego” – Jana Długosza.
- C. „Odprawy posłów greckich” – Jana Kochanowskiego.
- D. „Listach do królowej Marysieńki” – Jana III Sobieskiego.

Zadanie 9. (0–2)

Fotografia przedstawia sarkofag oznaczający miejsce, gdzie złożono szczątki władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego oraz piętnastu książąt mazowieckich.

Płocyan, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

9.1. Sarkofag znajduje się w obiekcie o nazwie:

- A. kaplica pw. Świętego Krzyża w Grodzisku Mazowieckim.
- B. Zamek Królewski w Warszawie.
- C. bazylika katedralna pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Płocku.

9.2. Obaj wymienieni władcy należeli do dynastii:

- A. Piastów.
- B. Jagiellonów.
- C. Wazów.

Zadanie 10. (0–4)

Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz literę **P**, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę **F** – jeśli jest fałszywa (tekst własny na podstawie: *Mazowsze, wczoraj, dziś i jutro* s. 54).

1.	We wczesnym średniowieczu Mazowsze to obszar pogranicza sąsiadujący z innymi plemionami i państwami.	P	F
2.	Negatywnymi konsekwencjami położenia Mazowsza były najazdy z południa jego sąsiadów, czyli Czechów i Węgrów.	P	F
3.	Rozwiązaniem problemu najazdów miało być sprowadzenie w 1226 roku zakonu Krzyżaków.	P	F
4.	Zostali oni zaproszeni przez księcia Mieszka I, który ofiarował im ziemię płocką.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Rycina

Zygmunta Glogera, Domena publiczna, via Wikimedia Commons

Tekst (na podstawie: *Mazowsze, wczoraj, dziś i jutro* s. 74)

Była żoną króla Polski – Zygmunta I Starego, która bardzo często rezydowała na Mazowszu. Powierzała ona wiele funkcji administracyjnych w swych dobrach przedstawicielom miejscowej szlachty, także mniej zamożnej. Jej dwór stał się miejscem, gdzie Mazowszanie mogli zdobyć polityczne szlify, prestiż i majątek.

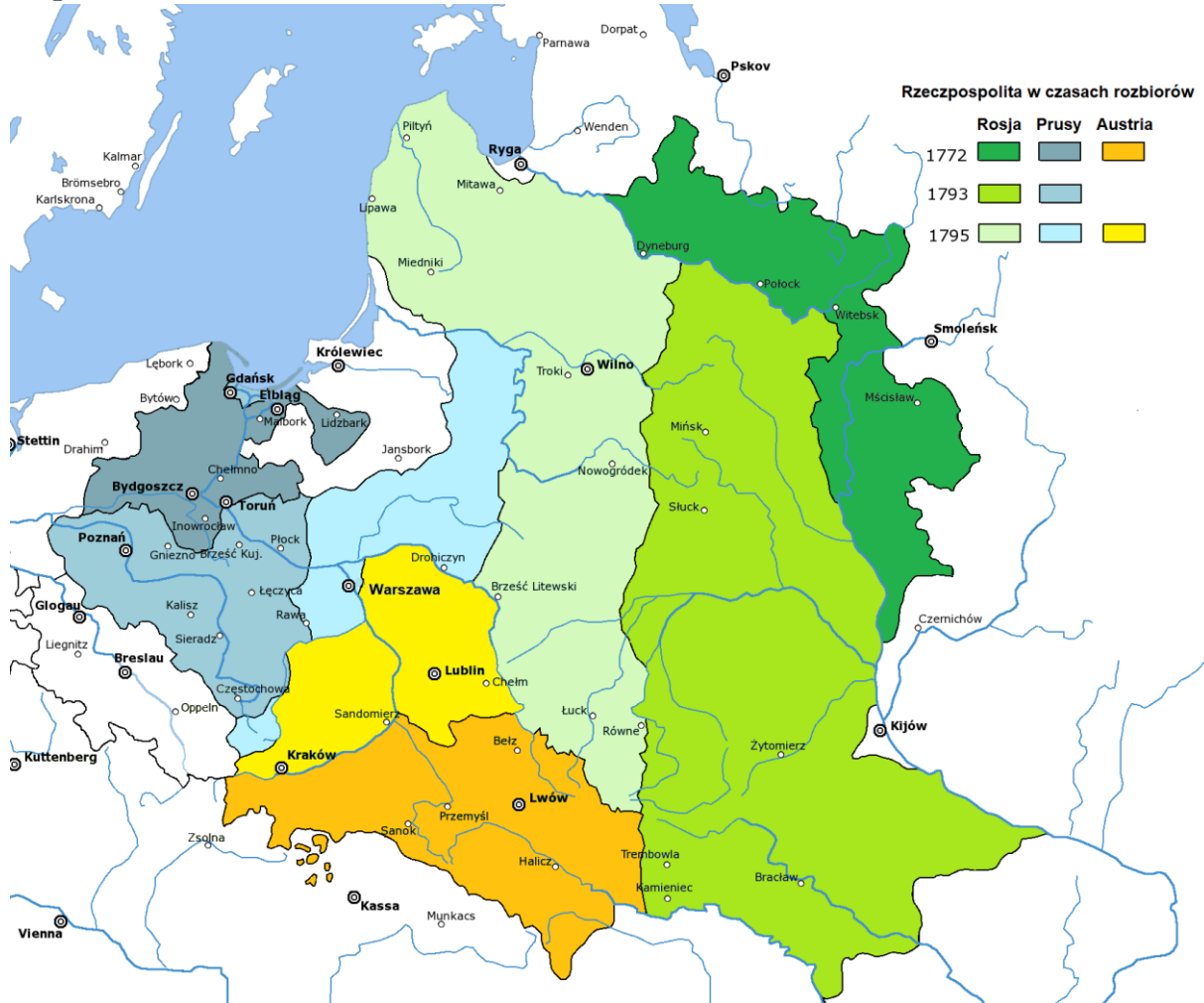
Na podstawie tekstu i ilustracji uzupełnij zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Rycina przedstawia

- A. Dobrawę.
- B. Bonę Sforza.
- C. Marię Sobieską.
- D. Aleksandrę Piłsudską.

Zadanie 12. (0–3)

Mapa

Mapa na podstawie: [Rzeczpospolita_Rozbiory_3.png:%20Halibututwór%20pochodny:%20Sneecs%20\(dyskusja\),%20CC%20BY-SA%203.0%20%3chttps://commons.wikimedia.org/wiki/File:Partitions_of_Poland.png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Partitions_of_Poland.png)

W zadaniach 12.1, 12.2 i 12.3 wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

12.1. Warszawa utraciła niepodległość w roku

- A. 1772.
- B. 1793.
- C. 1795.

12.2. W wyniku rozbiorów Warszawa została przyłączona do

- A. Prus.
- B. Austrii.
- C. Rosji.

12.3. Tuż po trzecim rozbiorze mieszkańcy Mazowsza nie byli poddanymi władcy zaborczego państwa, czyli

- A. króla.
- B. cara.
- C. cesarza.

Zadanie 13. (0–2)

Fotografia

[Przemysław Jahr, Domena publiczna, via Wikimedia Commons](#)

W zadaniach 13.1 i 13.2 wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

13.1. Budowlą zaprezentowaną na fotografii jest

- A. Pałac Łazienkowski.
- B. Zamek Ujazdowski.
- C. Zamek Królewski.
- D. Pałac w Wilanowie.

13.2. Ta barokowa budowla została wzniesiona w latach 1681–1696 dla króla, którym był

- A. Zygmunt III Waza.
- B. Stanisław August Poniatowski.
- C. August III Mocny.
- D. Jan III Sobieski.

Zadanie 14. (0–3)

Do każdej fotografii przyporządkuj odpowiadający jej opis. Odpowiedzi wybierz spośród podanych (A, B, C i D).

[Bładyniec, CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons](#)

1.

[Alina Zienowicz Ala z, CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons](#)

2.

[Ibum, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons](#)

3

A. Zamek Królewski w Warszawie

B. Zamek w Liwie

C. Zamek w Pułtusku

D. Zamek w Ciechanowie

Zadanie 15. (0–2)

Aby poznać atmosferę dawnego zaścianka szlacheckiego czy mazowieckiej wsi, powinniśmy odwiedzić jeden ze skansenów znajdujących się na historycznym Mazowszu.

Zaznacz dwa obiekty, tego typu jak wspomniane w tekście, które znajdują się w granicach województwa mazowieckiego. Odpowiedzi wybierz spośród podanych.

- A. Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu
- B. Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie nad Narwią
- C. Skansen budownictwa wiejskiego w Ciechanowcu
- D. Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu

Zadanie 16. (0–1)

Fotografia

[Panek, CC BY 3.0, via Wikimedia Commons](#)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Osoba, której poświęcono pomnik, w pamięci potomnych zapisała się jako odkrywczyni

- A. witamin A, C i D.
- B. struktury molekularnej kwasów nukleinowych.
- C. szczepionki na wściekliznę.
- D. dwóch pierwiastków promieniotwórczych: radu i polonu.

Zadanie 17. (0–3)

Do podanych tekstów (1–3) przyporządkuj zdjęcie wybitnej postaci związanej z Mazowszem, której ten tekst dotyczy. Odpowiedzi wybierz spośród podanych niżej fotografii.

1. Córka Zygmunta I Starego i Bony Sforzy. Jako królowa Polski poślubiła Stefana Batorego, który sprawował faktyczną władzę. Bezdzienna, po śmierci męża doprowadziła do wyboru na króla Polski Zygmunta III Wazy, swojego siostrzeńca.

2. Działaczka społeczna, której działania pozwoliły wyprowadzić z getta i umieścić w bezpiecznych miejscach wiele żydowskich dzieci. Uczestniczyła w powstaniu warszawskim jako sanitariuszka. Odznaczona medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata oraz Orderem Orła Białego.

3. Urodzona w Płocku, od dziecka związana z teatrem – przez matkę bileterkę i ojca dekoratora. W międzywojniu występowała w warszawskich kabaretach i teatrach, jak również w filmach. Po wojnie wraz z mężem założyła Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze”.

<p>A.</p> <p><i>Carine06 from UK, CC BY-SA 2.0 via Wikimedia Commons</i></p>	<p>B.</p> <p><i>Nieznany autor, C0, via Wikimedia Commons</i></p>
<p>C.</p> <p><i>NAC, 1-K-11423-2, C0, via Wikimedia Commons</i></p>	<p>D.</p> <p><i>Lucas Cranach Młodszy, C0, via Wikimedia Commons</i></p>

Tekst 1.	A.	B.	C.	D.
Tekst 2.	A.	B.	C.	D.
Tekst 3.	A.	B.	C.	D.